

Eén baan, twee werelden. Een interview

Door [Marrit Schuddebeurs](#) op di, 09/07/2013 - 07:44

'Als politici een dag zouden meelopen zouden ze zich schamen'

De farmaceutische industrie en de thuiszorg. De twee werkerterreinen waar preventiemedewerker Jaap Waverijn expert in is. In beide branches voerde hij dezelfde functie uit, maar dat het werk zo totaal verschillend zou zijn, had hij van te voren niet kunnen inschatten. Hij geeft een kijkje in de twee werelden.

Nu werk je in de thuiszorgbranche, maar jarenlang was je werkerterrein de farmaceutische industrie. Wat is het grote verschil tussen de branches?

'Het allergrootste verschil ligt in de manier van werken. In de farmaciebranche gaat het om medewerkers in een productieomgeving. Het gevaar bestaat er uit dat hun vinger er afgehakt kan worden. In de thuiszorg heeft de medewerker te maken met cliënten. Daar is de Arbowet vrijwel niet toepasbaar. Het zijn machines, die je technisch kunt aanpassen voor de veiligheid, tegenover cliënten, voor wie je maatwerk moet leveren.'

Wat is voor jou een typisch vraagstuk als preventiemedewerker in de thuiszorg?

'De cliënten zijn bedlegerig en vaak fors en moeten toch onder de douche. Daarvoor moeten de medewerkers ze optillen, al is dat volgens de Arbowet niet volgens de normen. Eigenlijk zou ik twee verpleegkundigen naar een zware patiënt moeten sturen om te tillen, maar dat is absoluut onmogelijk. Hoe los je zo iets op?'

Wat adviseer je dan?

'Bij de sollicitatieprocedure zou je al moeten kijken naar fysieke kenmerken. Fitte mensen, die bij voorkeur niet roken en goed functioneren in een multiculturele omgeving, die gezond eten en in hun privéleven ook veel bewegen zijn het meest geschikt voor dit werk. Te zware mensen zijn eigenlijk niet geschikt. Het werk vergt dat je veel moet traplopen, zij zullen daar moeite mee krijgen.'

Wordt er iets met dat advies gedaan?

'Ik geef dat advies niet als preventiemedewerker, maar als Jaap Waverijn. Maar er gebeurt niet veel mee. Dat snap ik ook wel, het lijkt op discriminatie om fysieke aspecten mee te

nemen bij een sollicitatieprocedure. Maar als je iemand met overgewicht aanneemt, dan krijgt die persoon last van zijn rug. Het gaat om bescherming van de medewerkers.'

Wat zijn de grootste risico's van het werk in de thuiszorg?

'Naast het zware werk hebben medewerkers te maken met hangjongeren, bedreigingen, agressie. Vaak gaan incidenten over ongewenst gedrag. Het is mijn taak om te zorgen dat ze er op voorbereid zijn. We werken met MIM-procedures (Melding Incident Medewerker). Aan mij vertellen ze de feiten, aan een maatschappelijk medewerkster de vertrouwelijke informatie. We houden bijeenkomsten en in het welkomstverhaal krijgen ze al te horen wat ze kan overkomen. Ook leiden we zes medewerkers op tot preventiemedewerkers. Het is handig om direct iemand te kunnen raadplegen over tilinstructies.'

Is er een groot verschil met de farmaceutische industrie waar je hiervoor werkzaam was?

'Enorm. In de productie heb je dat soort onverwachte problemen niet. Je weet 's ochtends wat je 's middags doet. Je kent het apparaat waarmee je werkt, bent technisch bezig. Tot je 65e doen veel medewerkers hetzelfde werk, er zit geen carrière in. Dat vinden veel medewerkers juist prettig. Ze weten waar ze aan toe zijn, het werk is goed geregeld. De thuiszorg is veel afwisselender. Je kunt er meer ziel en zaligheid in kwijt. Tegen een machine praat je niet zo snel.'

Welke risico's speelden daar dan een rol?

'Bij geneesmiddelen werk je met middelen die mogelijk kankerverwekkend zijn. Die middelen moeten worden verpakt en daarbij loop je een bepaald risico. Dat wil niet zeggen dat zulke gevaren niet bij thuiszorg aanwezig zijn. Ook daar worden patiënten behandeld met heftige medicijnen, medewerkers lopen soms dezelfde risico's.'

Dus er zijn ook overeenkomsten tussen de twee branches?

'Ja, je moet als preventiemedewerker overal met protocollen werken, zodat het goed is geregeld. Als een cliënt ingespoten moet worden met een medicijn, kan een medewerker zich prikken en besmet worden. Ook in een productieomgeving kan dat voorkomen. En daarom stel je zo'n protocol op. Alleen in de fabriek is het gevaar duidelijker te zien. Iemand die met gevaarlijke stoffen werkt, draagt speciale kleding waaraan je hem herkent.'

Is er een verschil in de plek die je als een preventiemedewerker binnen de organisatie inneemt?

'Ik ben in deze branche meer aan het overleggen met de medewerkers. Dagelijks verzint het team hoe we het gaan aanpakken. Wie gaat welke route, wie doet welke patiënt? Ik opereer meer vanaf de werkvloer dan van bovenaf. Dat is een groot verschil met de farmaceutische industrie. Daar controleren de chefs of de Arbo wel wordt nageleefd. Handschoen aan, bril op, mondkapje voor, dat soort dingen. Bij thuiszorg zijn geen chefs. Daar doen we een appel op ieders eigen verantwoordelijkheid. Een gigantisch verschil.'

Zijn jouw werkzaamheden ook heel anders geworden?

'Mijn werkzaamheden zijn diverser, het is Arbo en preventie combineren. Daar ligt ook de moeilijkheid. De Arbowet is vaak niet toepasbaar. De thuiszorg is een zwaar beroep dat onderschat wordt.'

Verbaas je je over het verschil tussen de branches?

'Ik verbaas me niet over het verschil, wel over de aangekondigde bezuinigingsmaatregelen. Daardoor wordt het werk van de medewerkers alleen maar zwaarder. Er moeten in de toekomst meer cliënten thuis behandeld worden én er moeten minder kosten gemaakt worden in de thuiszorg. Dat werkt gevaar alleen maar in de hand. Medewerkers verdienen weinig. Ze moeten het kunnen en voor dat loon willen doen. Mijn conclusie is dat de overheid niet weet wat het werk inhoudt. Als ze een dag meelopen, zouden ze zich schamen.'

Waarom heb je de overstap gemaakt?

'Het productiebedrijf waar ik werkte, werd opgeheven. Ik was 55 jaar en blij dat ik weer aan het werk kon. Dat vind ik bijzonder aan deze branche: bij thuiszorg wordt gekeken naar kwaliteit en niet naar leeftijd. De overstap is me goed bevallen, al is het werk heel anders dan ik van te voren inschatte. Ik wil voorlichten en trainen. Ik ervaar een grote verantwoordelijkheid voor mijn medewerkers.'

Jaap Waverijn